

PRAWA I OBOWIĄZKI

LEKARZA

wobec roszczeniowego pacjenta

Prawa i obowiązki lekarza wobec roszczeniowego pacjenta

Autorzy: **Anna Błażejczyk, Marta Chalimoniuk-Nowak, Paweł F. Nowak, Dorota Kaczmarczyk-Szczurek, Anna Karkut, Marcin Klonowski, Maciej Lipka, Aneta Moskal-Kluska, Marzena Pytlarz-Pietraszko, Agata Starecka-Dembek, Aleksandra Ślifirska, Ewelina Tylińska, Dorota Uliasz, Anna Wilińska-Zelek, Katarzyna Włodarczyk, Małgorzata Wysocka, Anna Zubkowska-Rojszczak**

Redaktor: **Anna Śmigulska-Wojciechowska**

Menedżer produktu: **Anna Konarzewska-Żuczek**

Menedżer segmentu: **Alina Sulgostowska**

Projekt graficzny okładki: **Magdalena Huta**

Korekta: **Zespół**

Koordynator produkcji: **Magdalena Huta**

Druk: **KRM Druk**

Skład i łamanie: **Dariusz Ziach**

ISBN 978-83-8344-183-2

Copyright by Wiedza i Praktyka sp. z o.o.
Warszawa 2023

Wiedza i Praktyka sp. z o.o.
ul. Łotewska 9a, 03-918 Warszawa
tel. 22 518 29 29, faks 22 617 60 10, e-mail: cok@wip.pl
NIP: 526-19-92-256, KRS: 0000098264 – Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie,
XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego
wysokość kapitału zakładowego 200.000 zł
nr rejestrowy BDO: 000008579

Publikację „**Prawa i obowiązki lekarza wobec roszczeniowego pacjenta**” przygotowano z zachowaniem najwyższej staranności i wykorzystaniem wysokich kwalifikacji, wiedzy oraz doświadczenia jej twórców. Zaproponowane w niej wskazówki, porady i interpretacje dotyczą sytuacji typowych. Ich zastosowanie w konkretnym przypadku może wymagać dodatkowych, pogłębionych konsultacji. Opublikowane rozwiązania nie mogą być traktowane jako oficjalne stanowisko organów i urzędów państwowych. W konsekwencji autorzy i redakcja nie mogą ponosić odpowiedzialności prawnej za zastosowanie zawartych w publikacji „**Prawa i obowiązki lekarza wobec roszczeniowego pacjenta**” wskazówek, przykładów, informacji itp. do konkretnych przypadków.

SPIS TREŚCI

ROZDZIAŁ 1. OBSŁUGA PACJENTA	5
1.1. Jak nie dopuścić do najczęstszych błędów przy rejestracji pacjenta	5
1.2. Kompetencje pracowników rejestracji medycznej – co musisz zweryfikować	7
1.3. O czym musi wiedzieć osoba rejestrująca, która udostępnia dokumentację medyczną	11
1.4. Procedury obsługi pacjenta – o czym trzeba pamiętać przy ich tworzeniu	15
1.5. Jak skutecznie prowadzić PR placówki medycznej	19
ROZDZIAŁ 2. PRAWA PACJENTA	22
2.1. Jak placówka powinna realizować prawo pacjenta do świadczeń zdrowotnych	22
2.2. Jak odbierać zgody na wykonanie świadczenia zdrowotnego od pacjenta	25
2.3. Czy uzyskanie zgody pacjenta chroni placówkę przed roszczeniami	30
2.4. Jakie prawa pacjenta musi respektować pracownik rejestracji medycznej	34
2.5. Kogo można upoważnić do uzyskania informacji	35
2.6. Kiedy lekarz może odmówić leczenia pacjenta	40
2.7. Jakich zasad przestrzegać, żądając okazania dowodu osobistego	44
2.8. Czy dowód w telefonie to wystarczający sposób weryfikacji tożsamości pacjenta	46
2.9. Kogo ma prawo poinformować lekarz o pogorszeniu stanu zdrowia pacjenta	49
2.10. Jak nie naruszać prawa do intymności pacjenta	51
2.11. Jak realizować prawa pacjenta do ochrony danych	54
2.12. Jaką karę na podmiot leczniczy może nałożyć NFZ za naruszenie tajemnicy lekarskiej	63
2.13. Jakie są konsekwencje łamania prawa pacjenta	65
2.14. Czy można ukarać lekarza za łamanie praw pacjenta	71
ROZDZIAŁ 3. TRUDNY PACJENT	76
3.1. Jak zapanować nad sytuacją w przypadku agresywnego pacjenta	76
3.2. Jakie są reguły postępowania z agresywnym pacjentem	80
3.3. Jak się bronić przed agresją pacjentów	80
3.4. Jak sobie radzić z trudnym pacjentem	87
3.5. Jak postępować z niebezpiecznym pacjentem	93
3.6. Jak reagować na zachowanie nietrzeźwego pacjenta	97
ROZDZIAŁ 4. KOMUNIKACJA Z PACJENTEM	103
4.1. Jak wesprzeć lekarzy w komunikacji z pacjentem	103
4.2. Jakie są przyczyny zatajania informacji przez pacjentów	107
4.3. Rozmowa z pacjentem jako element wspomagający terapię	122

ROZDZIAŁ 1.

OBSŁUGA PACJENTA

1.1. Jak nie dopuścić do najczęstszych błędów przy rejestracji pacjenta

Właściwe wprowadzenie danych pacjenta, weryfikacja jego ubezpieczenia przez system EWUŚ bądź inne potwierdzenie uprawnień, wskazanie trybu przyjęcia – to ważne elementy rejestracji pacjenta. Na co jeszcze trzeba zwrócić uwagę, aby nie popełnić błędów?

Można wyodrębnić kilka grup błędów, które najczęściej popełniane są w przebiegu procesu rejestracji pacjenta, a skutkują odmową płatności przez NFZ.

Jedną z najczęściej popełnianych pomyłek jest wprowadzenie niepełnych lub niepoprawnych danych pacjenta. Należy zaznaczyć, że **zakres danych przekazywanych do NFZ w celach rozliczeniowych** jest szerszy od zakresu danych, które pacjent podaje na potrzeby prowadzenia dokumentacji medycznej.

Do rozliczenia konieczne jest podanie nie tylko imienia i nazwiska, PESEL-u, daty urodzenia i płci (choć wynikają one z konstrukcji numeru PESEL), ale również pełnego adresu, z oznaczeniem kodu pocztowego, nazwy ulicy, numeru domu i lokalu oraz nazwy gminy, powiatu i województwa.

Poza tym do NFZ przekazuje się numer telefonu lub adres poczty elektronicznej – jeżeli go wskazano, a w przypadku gdy pacjent jest